

**Plan- og
Landdistriktsstyrelsen**

Bilag 1

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
www.plst.dk
Telefon 3330 7010
e-mail plst@plst.dk
Sagsnr.
2024 - 1575
Doknr.
195600
Dato.
17.04.24

Uddybende bemærkninger fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen til materialet fra LAG-kordinationsudvalget

Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil i det følgende redegøre for problematikkerne, som påpeges af LAG-kordinationsudvalget i det fremsendte materiale. Det drejer sig overordnet om følgende tre emner:

1. Gældende regulering, herunder Plan- og Landdistriktsstyrelsens tilsyn
2. Forenklings- og fornyelsesmuligheder i LAG-ordningen
3. Udfordringer med IT, herunder det såkaldte CAPTAS/APPENDIX.

1. Gældende regulering og Plan- og Landdistriktsstyrelsens tilsyn med LAG-ordningen

LAG-ordningen er finansieret af EU's Landdistriktsfond og er dermed underlagt en række EU-forordninger, der regulerer fondens anvendelse, herunder for de krav, der stilles til projektholdere. Det betyder fx, at det ikke er muligt at indføre nationale bagatelgrænser for den kontrol, der føres med LAG-projekter. Men det betyder også, at ordningen er underlagt det tilsyns- og kontrolregime, som gælder for resten af Landdistriktsfonden.

LAG-ordningen er underlagt i alt seks forskellige EU-relaterede kontroller og revisioner¹. Hertil kommer Rigsrevisionens kontrol og ministerens sektortilsyn. Kommissionen foretager fx årligt revision med stikprøvekontrol af 15-20

¹ Kommissionens årlige revision, udført af KPMG, Revisionsretten, Kommissionen (Desk office), Landbrugsstyrelsens interne revision, Plan- og Landdistriktsstyrelsens interne kvalitetssikring, Landbrugsstyrelsens kontrol af styrelsens intern kvalitetssikring.

konkrete projekter. Plan- og Landdistriktsstyrelsen bærer den økonomiske risiko, hvis der findes finansielle fejl i en EU-revision. Ved større finansielle fejl i Kommissionens årlige revision er der også risiko for, at styrelsen (staten) pålægges en bøde. I 2018 fandt Kommissionen i den årlige revision det hidtil største antal finansielle fejl i LAG-projekter, hvilket medførte en bøde til styrelsen på ca. 10,5 mio. kr. Hertil kom et tilbagebetalingskrav fra EU på de 785.000 kr., som styrelsen uberettiget havde udbetalt i støtte i de konkrete fejlbehæftede sager.

De lokale aktionsgrupper har en særlig rolle i LAG-ordningen, da de er tillagt afgørelseskompetencen til at indstille projekter til tilskud og til at afvise projekter, som de ikke ønsker at støtte. Kompetencen er forordningsbestemt som en grundlæggende forudsætning for ordningen. Men den særlige rolle indebærer også, at aktionsgruppernes arbejde er underlagt EU's tilsyn, revision og kontrol.

Bestyrelserne er også omfattet af national lovgivning, når de træffer afgørelser. Det betyder blandt andet, at forvaltningslovens regler om begrundelse og habilitet, og offentlighedslovens regler om aktindsigt, gælder for bestyrelsernes afgørelser. Det skal sikre, at alle afgørelser træffes ud fra saglige hensyn og, at borgerne kan få oplyst begrundelser for fx delvise afslag.

For at sikre aktionsgruppernes legalitet og borgernes retssikkerhed, er kompetencen til at træffe afgørelser derfor kun tillagt bestyrelserne for de lokale aktionsgrupper. Den kan ikke delegeres til fx en medarbejder ansat i aktionsgruppen, hvorfor *større* ændringer i projekterne skal godkendes af mindst ét bestyrelsesmedlem. Koordinator kan alene godkende projektførelser.

I den nye programperiode 2023-2027 er det præciseret i forordningsgrundlaget², at aktionsgrupperne skal fastsætte gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier for, hvordan ansøgninger udvælges til indstilling, så interessekonflikter undgås.

Præciseringen i forordningen har derfor givet anledning til nye procedurer for aktionsgruppernes begrundelse af afslag og indstillinger af projekter, for behandling af ændringer i projekter, og for aktionsgruppernes besigtigelse af afsluttede projekter. De nye procedurer er ikke udtryk for mistillid til bestyrelsernes arbejde, men skal netop sikre, at der ikke kan opstå mistanke om, at bestyrelserne har truffet afgørelser og beslutninger ud fra usaglige hensyn.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har, i dialog med aktionsgrupperne, udarbejdet hjælpeskemaer og manuelle arbejdsgange for både aktionsgrupperne og styrelsen til brug for at kunne dokumentere aktionsgruppernes indstillinger i forhold til habilitet, begrundelser mv.

² Artikel 33, litra b og d i Europa-Parlamentets og rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021.

2. Forenklings- og fornyelsesmuligheder i LAG-ordningen

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i forbindelse med udarbejdelsen af regelgrundlaget for programperioden 2023-2027 taget initiativ til en række forenklinger, og styrelsen vil fortsætte dette arbejde løbende.

Styrelsen påpeger, at den oversigt, som er blevet præsenteret for ULØ, og som viser EU landenes brug af forenklinger (bilag 101), stammer fra 2019, og den er derfor ikke længere dækkende.

Forenklinger

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har indført **faste beløb (lump sum) på både opstart af aktionsgrupper og drift af LAG**, dvs. til aktionsgruppens mødeaktiviteter, rejser, koordinatorløn mv.

Forenklingen består i, at aktionsgrupper får udbetalt et fast beløb (lump sum), hvis en række fastlagte og kendte resultatmål er opfyldt, fx at aktionsgruppen har et revisorgodkendt regnskab. Er resultatet ikke opnået eller kun delvist opnået, kan der ikke udbetales penge.

Tidligere fik aktionsgrupperne udbetalt a conto til driftsudgifter og efterfølgende skulle regnskabet godkendes i styrelsen efter fuld bilagskontrol. Til forskel fra den tidligere programperiode, skal der eksempelvis ikke længere indsendes og kontrolleres følgende:

- Alle bilag/fakturaer i regnskabet fra lejekontrakter og kørselsregnskaber, mødeforplejning, herunder flaskebon'er mv.
- Timeregistrering af koordinators arbejde,
- Prokura, der opdateres og underskrives årligt
- Årsrapporter.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har estimeret, at der spares over 2.000 timer årligt i sagsbehandling med indførelsen af fast beløb (lump sum) på driften, hvilket også kommer aktionsgrupperne til gode.

Der er fortsat regnskaber for den gamle programperiode, som skal godkendes, og aktionsgrupperne kan have driftsudgifter frem til udgangen af 2025. Det vil derfor først være fra 2026, at de gamle sager ikke belaster aktionsgrupperne og Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

En anden mulighed for forenklinger fra 2023 er **faste takster eller standard-satser** (flat rates/standard scale unit costs).

Indførelse af faste takster (flat rates) på enkelte budgetposter betyder, at der stadig er udgifter, som skal afholdes og bilagskontrolleres, hvorefter en procentdel af disse kan gives som en fast takst. En eller flere faste takster letter

den administrative byrde for alle – men er ikke en lige så stor en administrativ lettelse, som et fast beløb (lump sum).

Plan- og Landdistriktsstyrelsen forventer, at der i løbet af 2024 vil blive indført en standardsats på løn til projektmedarbejdere i Danmark, som vil komme projektholderne til gavn.

Dette vil betyde, at alle kan få en fast timepris i stedet for, at der skal beregnes, indsendes og kontrolleres lønsedler, feriepenge, pension mv. pr. projektmedarbejder. Forslag hertil vil fremgå af udkast til projektbekendtgørelse, der forventes at blive sendt i høring i maj 2024 og træde i kraft 1. juli 2024.

Styrelsen vil efter 2024 undersøge flere muligheder for at lette administrationen, herunder standardudgifter på andre omkostningsarter samt faste løb på projekter (draft budget).

Endelig har Plan- og Landdistriktsstyrelsen **indført en række administrative lettelser særligt for projektholdere**³ fra 2023. De administrative lettelser består blandt andet i:

- *Flere udgifter kan medtages pga. ny projektstart og slut*

I den ny projektperiode kan projekter startes for ansøgers egen regning og risiko, før ansøgning om tilskud er indsendt. Det kan ske på to betingelser: Projektet må ikke være fysisk afsluttet eller fuldt ud gennemført, før ansøgningen indsendes, og projektet må ikke være påbegyndt før den 1. januar 2023 (programperiodens start).

Tidligere kunne man kun søge til udgifter afholdt efter, at ansøgningen var indsendt til LAG. Det betyder, at projektholder kan søge om flere opstartsudgifter.

- *Færre dokumentationskrav til økonomisk forsvarlige priser*

Ifølge forordningsgrundlaget skal det nu kun sikres, at tilskuddet anvendes økonomisk forsvarligt (modsat tidligere krav om to sammenlignelige tilbud). Derfor har styrelsen lempet betydeligt på dokumentationskravene i forhold til vurdering af projektbudgettets priser på tilsagnstidspunktet. Der er fx nu kun krav om indsendelse af et priseksempel (et tilbud, et overslag eller en listepriis fra nettet) på udgifter mellem 50.000 kr. og 300.000 kr. Tidligere skulle man for alle udgifter over 50.000 kr. indsende to sammenlignelige tilbud.

- *Færre ansøgninger om ændringer af projektet og flere mindre justeringer i projektperioden kan godkendes.*

³ BEK nr. 462 af 02/05/2023 om LAG-tilskud til projekter

Forenklingen betyder, at projektholder kun skal anmode om godkendelse af *større* ændringer. Mindre justeringer i projektet kan godkendes på udbetalingstidspunktet.

Tidligere blev budgettet opdelt i udgiftstyper (fx løn, materialer, anlæg, frivilligt arbejde), som krævede en budgetændring, hvis der skete forskydninger mellem udgiftstyperne. Nu opdeles tilsagnet i én til to hovedaktiviteter (frivilligt arbejde og andre aktiviteter), så man ikke behøver at søge om en ændring, hvis der fx er brug for at købe flere materialer til byggeriet.

- *Forretningsplaner*

Der er fra 2023 nu kun krav om at indsende forretningsplaner, når projektet vedrører oprettelse af en ny virksomhed. Tidligere skulle alle virksomheder indsende forretningsplaner.

Fornyelse

EU muliggør en række særlige projekttyper. Disse projekttyper giver nye handlemuligheder for aktionsgrupperne, men vil samtidig øge kompleksiteten i administrationen for både aktionsgrupperne og Plan- og Landdistriktsstyrelsen og vil kræve tilpasninger i IT-systemet.

Styrelsen har i 2024 valgt at prioritere at udvikle og fastlægge arbejdsgrundlaget for **LAG'ens egne projekter, samarbejdsprojekter og internationale projekter**. Disse tre projekttyper har aktionsgrupperne særligt tilkendegivet deres interesse i. Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil i maj 2024 sende udkast til ny projektbekendtgørelse i høring med forslag til at anvende disse projektkonstruktioner i Danmark. Koordinatorerne har løbende været involveret i udviklingen af de nye projekttyper.

Den sidste projekttype, kaldet **paraplyprojekter**, vil først kunne blive udviklet efter 2024. I denne projekttype vil LAG'en kunne dele midler ud til andre projektholdere, der kan gennemføre mindre projekter.

3. IT-systemet – CAPTAS og APPENDIX

Plan- og Landdistriktsstyrelsen oplyser, at Landbrugsstyrelsen, i forbindelse med afslutningen af programperioden 2014-2022, meddelte, at det nuværende sagsbehandlingssystem, BTAS, ville blive udfaset med udgangen af programperioden 2014-2022. Det blev derfor i 2020 besluttet, at LAG-ordningen skulle lægges ind i Landbrugsstyrelsens IT-system, CAPTAS, med det formål at samle al sagsbehandling af alle ordninger under CAP-planen i et system. Landbrugsstyrelsen er samtidig betalingsorgan og overordnet ansvarlig for hele CAP-planen over for EU.

Det forventes, at det nye IT-system kommer til at virke, men systemet har været længere tid undervejs end planlagt, og visse forhold i systemet synes besværligere end tidligere – særligt omkring LAG'ernes godkendelsesproces. Samtidig har CAPTAS været ustabil i driften.

Systemet bliver løbende udviklet og taget i brug. Der blev åbnet for ansøgninger om tilsagn i maj 2023, og der åbnes for at søge om udbetaling i maj 2024.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen arbejder fortsat med at forbedre funktionalitet og afhjælpe uhensigtsmæssigheder i systemet. Det sker i tæt samarbejde med Landbrugsstyrelsen, som er ansvarlige for at udvikle og drifte systemet.